

MVCRX030LCC1
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 84771-1/VS-2016

Praha 24. června 2016
Počet listů: 13
Přílohy: 3/6

**Zápis z konzultačního dne
k přestupkové problematice konaného odborem všeobecné správy MV pro
zpracovatele přestupkové agendy dne 7.6.2016**

Dne 7.6.2016 se uskutečnil na odboru všeobecné správy (dále jen „OVS“) konzultační den k problematice projednávání přestupků v působnosti Ministerstva vnitra (dále jen „MV“).

Za krajské úřady se zúčastnili zástupci všech krajů (viz prezenční listina).

Za MV se zúčastnili JUDr. Ivana Breburdová, vedoucí oddělení občanskosprávního, JUDr. Myron Zajonc, Mgr. Ing. Jan Strakoš, Mgr. Ing. Zdeněk Hrach, Mgr. Zuzana Šrámková a Mgr. Iveta Maršová z OVS a JUDr. Lenka Minaříková z odboru legislativy a koordinace předpisů MV.

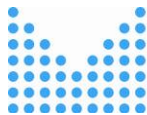
Jednání zahájila a účastníky konzultačního dne přivítala JUDr. Ivana Breburdová. Poté předala slovo JUDr. Myronu Zajoncovi, který jednání konzultačního dne řídil.

Projednávané body:

1. Stanovisko MV k audio a videozáznamům Policie ČR při oznamování přestupků.

a) Vývoj „kauzy“:

Na MV se obrátil tajemník MěÚ v Trutnově, poukazující na pokyn vydaný Krajským ředitelstvím Policie ČR Královéhradeckého kraje (dále jen „KŘP“), podle něhož mají policisté v rámci prověřování podezření, že byl spáchán přestupek, o získaných podaných vysvětleních nově pořizovat pouze zvukové záznamy a nemají již zpracovávat listinné úřední záznamy; tajemník požádal MV o poskytnutí stanoviska k možnosti používání audiozáznamů při oznamování přestupků příslušným správním



orgánům podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o přestupcích“).

Bylo zjištěno, že KŘP vycházelo ze závazného pokynu Policejního prezidia ČR, (dále jen „PP“), č. 221/2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích, ve znění pozdějších interních aktů řízení, jehož gestorem je Ředitelství služby pořádkové policie; vzhledem k tomu, že tento postup nebyl předem konzultován s MV a ani s dalšími příslušnými správními orgány, bylo PP vyzváno k vyjádření.

PP reagovalo na výzvu MV stanoviskem ze dne 8. 2. 2016, č. j. PPR-3845-1/ČJ-2016-990420, a dále přípisem ze dne 1. 3. 2016, č. j. PPR-5976-1/ČJ-2016-990420; v této záležitosti bylo odborem bezpečností politiky a prevence kriminality MV, (dále jen „OBP“), dne 1. 3. 2016 přijato stanovisko (č. j. MV-33249-5/OBP-2016), které bylo adresováno KŘP, a které následně obdrželo také PP.

Jelikož se však daná problematika bezprostředně dotýkala také OVS, resp. zejména následné činnosti podřízených správních orgánů, metodicky vedených OVS, po dohodě s OBP bylo k povinnosti sepsat úřední záznam dle § 58 odst. 2 zákona o přestupcích zpracováno společné stanovisko.

Toto stanovisko schválil první náměstek ministra vnitra pro řízení sekce vnitřní bezpečnosti a bylo zasláno PP k dalšímu využití - příloha č.1.

b) Závěr:

I když zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Policii ČR“), konkrétně v § 62 počítá s možností pořizování záznamů v jiné než písemné podobě, z této „možnosti“, kterou zákon dává Policii ČR, (dále jen „PČR“), jen pro případy plnění jejich úkolů (za splnění podmínky, je-li to nezbytné), nelze dovodit univerzální závěr PČR, že audio či video záznam nahrazuje písemný úřední záznam při oznámení přestupku.

Předmětné ustanovení zákona poskytuje PČR zákonnou licenci k pořizování obrazových a zvukových záznamů i bez souhlasu nahrávaných osob, avšak nelze z něj dovodit, že by se PČR nahráním audio či video záznamu mohla zprostit povinnosti sepsat úřední záznam v případě, kdy jí to zákon výslovně ukládá (tedy i včetně podání vysvětlení v souvislosti s prověřením oznámení o přestupku - viz § 61 odst. 2 zákona o Policii ČR).

Pokud tedy PČR postupuje podle zákona o přestupcích a oznamuje přestupky podle § 58 odst. 2, musí „o zjištěných skutečnostech sepsat úřední záznam, který přiloží k oznámení“.



PČR tedy nemůže některý z přestupků, uvedený v § 58 odst. 2 zákona o přestupcích, oznámit obci pouze tím způsobem, že jí předá audio či video záznam bez listinného úředního záznamu, v němž by byla zaznamenána zjištění PČR.

Na druhou stranu není rozhodné, zda informace, které má dle § 58 odst. 2 zákona o přestupcích úřední záznam obsahovat, budou na samostatné listině, nebo budou, alespoň v základním rozsahu, vtěleny do oznámení o přestupku, jehož přílohou pak budou nahrávky.

Podstatné je, aby správní orgány disponovaly dostačujícími informacemi, jaký přestupek byl spáchán, kdo jej spáchal, jaké jsou důkazní prostředky prokazující spáchání přestupku a jaká podstatná zjištění učiněná v rámci tzv. „předšetřování“ přestupku PČR učinila, aby správní orgán mohl zvolit další procesní postup.

Shrnutí: audio či video záznam může sloužit pouze jako podpůrný materiál ve vztahu k písemnému úřednímu záznamu o zjištěných skutečnostech, nemůže ho však nahrazovat.

2. Dotazy KÚ.

2. a) Aktuální informace ohledně evidence přestupků.

Dne 25. 5. 2016 se konala pracovní schůzka OVS, Rejstříku trestů a odboru eGovernmentu MV - jejím předmětem bylo nové ohlášení agendy A1149 (Řízení o přestupcích) v návaznosti na zákon č. 204/2015 Sb.

Stávající agenda bude platit do 30. 9. 2016, nicméně změny, reflektující novelu zákona o přestupcích (účinné od 1. 10. 2016), byly provedeny v agendě již nyní, čímž bude souběžně zajištěn testovací režim zaváděných změn.

Pokud jde o výčet orgánů veřejné moci, které agendu vykonávají, bylo dohodnuto, že bude zachován jejich stávající výčet (tj. obce, kraje, MHMP, magistráty měst Brna, Ostravy a Plzně, ministerstva a další ústřední správní úřady, městské části hlavního města Prahy a PČR); v této souvislosti bylo konstatováno, že obecní policie nebude do výčtu orgánů veřejné moci zařazována, neboť jde o orgán obce.

Byly vytvořeny nové činnostní role (tj. „Zápis přestupku do Informačního systému evidence přestupků“ (dále jen „ISEP“), „Oprava zápisu v ISEP“ a „Žádost o opis z ISEP“) – plné využití bude až se spuštěním nové agendy „A1149 Přestupkový zákon“ od 1. 10. 2016.

Vzhledem k novele § 58a zákona o přestupcích, doplnění nového odstavce 4, byla činnostní role, původně nazvaná „Ověření údajů FO v řízení“, přejmenovaná



(upřesněna) na „Ověření údajů osob v řízení“.

Stávající agenda ještě nereflektuje „Agendový informační systém evidence přestupků“, vzhledem k tomu, že tento zatím neexistuje.

Pro informaci dodáváme, že Ministerstvo spravedlnosti rozeslalo do připomínkového řízení návrh vyhlášky o náležitostech žádosti o opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů a žádosti o opis z evidence přestupků. Její účinnost se předpokládá k 1.10.2016.

2. b) Rozsah poučovací povinnosti v případě odvolání, které neobsahuje předepsané náležitosti.

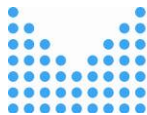
Dotaz:

Rozsah poučovací povinnosti – obsah odvolání: Je správní orgán I. stupně povinen v případě, že odvolání neobsahuje žádné právně relevantní odvolací námítky, vyzývat k doplnění odvolání s odkazem na § 37 odst. 3 správního řádu? Uvedená situace se týká případů, kdy odvolatel neuvádí žádnou relevantní námitku, ve které by rozporoval zákonnost či (ne)správnost rozhodnutí, ale odvolání obsahuje např. obecný nesouhlas s rozhodnutím, neurčité stížnosti na protistranu a její morální kvality, popis minulých sporů a jejich řešení, úvahy o dopadu rozhodnutí na budoucí soužití, spekulace o stavu společnosti, apod.

Odpověď:

K obdobné otázce se již MV vyjadřovalo, kdy došlo ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu, (dále jen „NSS“), k závěru, že nemá-li odvolání některou z náležitostí vyplývajících z § 37 odst. 2, resp. § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „SŘ“), je správní orgán povinen postupovat podle § 37 odst. 3 SŘ, a to tak, že pomůže odvolateli nedostatky odstranit nebo jej k jejich odstranění vyzve a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Neobsahuje-li odvolání odvolací námítky (důvody) ve smyslu § 82 odst. 2 SŘ, a tyto odvolatel nedoplní ani na výzvu správního orgánu I. stupně, provede se odvolací řízení, tj. na základě včasného, přípustného a podepsaného odvolání se provede pouze přezkum zákonnosti v plném rozsahu smyslu § 89 odst. 2 SŘ. Rozhodnutí a jemu předcházející řízení v takovém případě nelze přezkoumávat z hlediska námitek odvolatele, co se týče správnosti, neboť takové námítky nebyly vůbec vymezeny. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 6. 3. 2009, č. j.: 1 As 4/2009-53, resp. ze dne 19. 3. 2012, č. j. 8 As 102/2011 – 105.

Dále je ovšem třeba dodat, že správní orgán není povinen vyzývat odvolatele k doplnění odvolání ve smyslu § 37 odst. 3 SŘ, pokud odvolání obsahuje alespoň jeden projednatelný důvod, a je z něj tedy dovoditelné, v čem odvolatel spatřuje rozpor s právními předpisy.



Dotaz:

Rozsah poučovací povinnosti – správní orgán I. stupně v části rozhodnutí o oprávněném prostředku uvede, jaké náležitosti má mít odvolání, tj. poučení obsahuje text § 82 odst. 2 SŘ. Podané odvolání přes uvedené poučení neobsahuje žádnou právně relevantní námitku. Je tedy správní orgán I. stupně povinen opětovně poučit, resp. vyzvat odvolatele k doplnění odvolání?

Odpověď:

Ve vztahu k tomuto dotazu odkazujeme na relevantní odpověď k předchozímu dotazu, kdy lze shrnout, že podle názoru MV by i přes výslovné poučení správní orgán měl odvolatele vyzvat k odstranění nedostatků odvolání.

To platí i v případě, pokud správní orgán prvního stupně po obdržení odvolání, které neobsahuje předepsané náležitosti, vyzve odvolatele k doplnění odvolání a přitom jej nesprávně poučí o skutečnostech, které má doplnit. Tedy nesprávné poučení ve výzvě k odstranění nedostatků nezbavuje příslušný správní orgán povinnosti opětovně vyzvat odvolatele k doplnění odvolání, které bude opět neúplné.

Nad rámec uvedeného dotazu.

MV zastává názor, že výzva odvolatele pro doplnění neúplného (blanketního) odvolání by měla mít formu usnesení. Dle § 76 odst. 1 SŘ správní orgán v případech stanovených zákonem rozhoduje usnesením. Jestliže správní orgán stanoví odvolateli lhůtu, ve které má neúplné odvolání doplnit, musí tak učinit dle § 39 odst. 1 SŘ usnesením. Pokud tedy toto usnesení vydá, je vhodné ve výrokové části usnesení, kromě stanovené lhůty, uvést i které požadované údaje má doplnit (viz § 82 odst. 2 SŘ). Tím, že uvedení požadovaných údajů bude vyžadováno výrokem rozhodnutí (usnesení), bude toto pro odvolatele závazné a v případě nesplnění takto uložené povinnosti i „vynutitelné“ tím, že odvolací orgán bude moci rozhodovat o odvolání i bez znalosti odvolacích důvodů. O této skutečnosti však bude nezbytné odvolatele v usnesení řádně poučit.

2. c) Dotaz k aplikaci ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích v případě porušení povinnosti stanovené v § 15 odst. 4 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních).

Dotaz:

Dovolujeme si Vás požádat o právní názor na možnost aplikace § 46 odst. 1 zákona o přestupcích v případě porušení povinnosti stanovené v § 15 odst. 4 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů (podle § 15 odst. 4 zákona o zbraních je držitel zbraně kategorie D povinen zbraň a střelivo do ní zabezpečit proti zneužití, ztrátě nebo odcizení). Až



do 31. 1. 2009 bylo možno takovéto porušení postihnout jako přestupek na úseku všeobecné vnitřní správy podle § 42 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, s účinností od 1. 2. 2009 však bylo posledně cit. ustanovení zrušeno a v zákoně o zbraních není, dle našeho názoru, porušení povinnosti stanovené v jeho § 15 odst. 4 zákona o zbraních jako skutková podstata přestupku vymezeno.

Pro úplnost uvádíme, že si jsme vědomi závěru MV, vysloveného na konzultačním dni konaném dne 10.12.2013 (viz zápis z tohoto konzultačního dne - bod III. - Jiná sdělení), avšak zároveň považujeme – s ohledem na fakt, že i zbraně kategorie D mohou přivodit poměrně závažné zranění či dokonce smrt – nepotrestání porušení zmíněné povinnosti za rozporné s veřejným zájmem. Původně jsme zvažovali, zda by možnost aplikace ust. § 46 odst. 1 zákona o přestupcích v případě porušení povinnosti stanovené v § 15 odst. 4 zákona o zbraních nebyla odůvodnitelná tím, že k přijetí zákona o zbraních došlo ještě před schválením „Zásad právní úpravy přestupků a jiných správních deliktů v zákonech upravujících výkon veřejné správy“, avšak s ohledem na to, že až do nabytí účinnosti zákona č. 484/2008 Sb. (1. 2. 2009), bylo takové porušení postižitelné na základě § 42 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, jsme dospěli k názoru, že by takové odůvodnění patrně neobstálo.

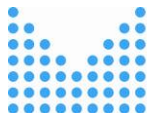
Pro upřesnění níže zasíláme i dotaz Městského úřadu Trutnov, který byl impulzem pro výše uvedenou žádost o Váš právní názor.

„Došlo k následující situaci - během noční hlídky se PČR pokoušela zastavit vozidlo, které před nimi ujíždělo, nakonec řidič zaparkoval a utekl. Ve vozidle ležela na podlaze zbraň připomínající revolver. Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z přečinu nedovolené ozbrojování. Následně bylo zjištěno, že se jednalo o zbraň kategorie D. PČR celou věc oznámila jako podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, kterého se měl držitel zbraně dopustit tím, že porušil § 15 odst. 4 z.č. 119/2002 Sb., o zbraních a to tím, že zbraň a střelivo nezabezpečil proti ztrátě.

Dotaz směřuje k tomu - lze využít § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, a věc projednat anebo je třeba věc odložit s ohledem na skutečnost, že zákon o zbraních, jako speciální zákon, definuje přestupky držitele zbraně kategorie D v § 76 odst. 1, kde obdobný přestupek definován není?“

Odpověď:

Domníváme se, že v daném případě není možné jednání postihnout podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích. Zákon o zbraních sám obsahuje podrobnou úpravu přestupků i správních deliktů. Trváme na svém stanovisku, že pokud právní předpis obsahuje definici přestupků, nelze v případě povinnosti takovým právním předpisem stanovené, nicméně ve výčtu přestupků nedefinované jako přestupek, využít „zbytkovou“ skutkovou podstatu obsaženou v § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, ta



se využije pouze tam, kde v právním předpise stanovujícím povinnost ujednání o přestupcích zcela absentuje.

Navíc, aniž bychom se blíže zabývali výkladem zákona o zbraních k jednotlivým skutkovým podstatám přestupků podle tohoto zákona, což MV nepřísluší, lze doplnit následující. Z důvodové zprávy k novele č. 484/2008 Sb., která ze zákona o přestupcích vypustila § 42 odst. 1 písm. c), podle kterého bylo možné postihnout obecně nedodržení povinností stanovených zákonem o zbraních, plyne, že úmyslem zákonodárce bylo přesně definovat v zákoně o zbraních skutkové podstaty přestupků a správních deliktů a neumožnit využití obecné zbytkové definice přestupku. Využití § 46 odst. 1 zákona o přestupcích by tak bylo v rozporu s vůlí zákonodárce.

2. d) Dotaz k postupu při zdaňování náhrad poskytovaných jiným osobám podle vyhlášky č. 52/2005 sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušálních nákladů řízení.

Dotaz:

Jak postupovat při zdaňování náhrad poskytovaných jiným osobám podle vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám a o výši paušálních nákladů řízení?

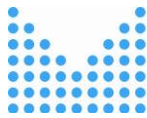
Odpověď:

MV se obrátilo s žádostí o stanovisko na Ministerstvo financí. Toto ve svém stanovisku uvedlo, že podle současné právní úpravy se svědečné (náhrada mzdy) u poplatníka s příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, posoudí jako zdanitelný příjem, tj. jako zdanitelný příjem, který poplatníkovi plyne v souvislosti s výkonem činnosti, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti bez ohledu na to, zda plyne od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nevykonává. To znamená, že povinnost zdanit tento příjem má orgán, který k jednání poplatníka jako svědka předvolal, i když tento poplatník u něho závislou činnost nevykonává.

Náhrady cestovních výdajů do výše stanovené, nebo umožněné zvláštním právním předpisem (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů) pro zaměstnance zaměstnavatele, který je uveden v ustanovení § 109 odst. 3 zákoníku práce, nejsou u zaměstnance předmětem daně podle § 6 odst. 7 zákona o dani z příjmů.

Stanovisko Ministerstva financí - příloha č. 2.

Následně obdrželo MV i stanovisko Ministerstva zdravotnictví v téže věci z hlediska odvodů pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Stanovisko Ministerstva



zdravotnictví - příloha č. 3.

2. e) Dotaz k vyřízení námítky podjatosti, kterou podala osoba, která není účastníkem řízení.

Dotaz:

Jak postupovat v případě, podá-li námitku podjatosti úřední osoby fyzická osoba, která není účastníkem řízení?

Odpověď:

Právo podat námitku pro podjatost úřední osoby SŘ přiznává pouze účastníkovi řízení nebo úřední osobě.

Podá-li námitku účastník řízení, musí příslušný představený rozhodnout usnesením, které se účastníkům oznamuje, protože v daném případě rozhoduje o právu chráněném zájmu účastníka řízení (viz § 14 odst. 2 SŘ).

Podá-li námitku podjatosti někdo, kdo není účastníkem řízení, vyřídí tuto námitku představený neformálním sdělením, nikoliv usnesením, protože nerozhoduje o právu chráněném zájmu této osoby.

2. f) Dotaz k aplikaci ustanovení § 57 odst. 3 zákona o přestupcích po novele k 1.10.2015.

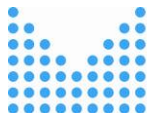
Dotaz:

Je nezbytné v případě vedení řízení o přestupku proti jednomu pachateli, podle ustanovení § 57 odst. 3 zákona o přestupcích, (jeden pachatel se dopustil několika přestupků, o nichž jsou vedena samostatná řízení), uplatňovat zásadu absorpce (viz § 12 odst. 2 zákona o přestupcích), nebo lze uložit za každý přestupek samostatně i nejvyšší možnou sankci - rozsudek NSS ze dne 18.6.2009, č.j. 1 As 28/2009-62?

Odpověď:

Předpokladem uplatnění absorpční zásady je konání společného řízení o více přestupcích spáchaných jednou osobou - pokud by absorpční zásada uplatněna nebyla, ale řízení by byla vedena samostatně a samostatně by byly ukládány sankce za jednotlivé přestupky, šlo by, dle názoru MV, o nezákonný postup a takové rozhodnutí by mělo být zrušeno v rámci odvolacího řízení (k tomu srov. § 90 odst. 1 písm. a) nebo b) SŘ).

Podle judikátu NSS ze dne 18.6.2009, č.j. 1 As 28/2009-62: „Nevede-li správní orgán v rozporu s § 57 odst. 1 zákona o přestupcích, společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční, zakotvená v § 12



odst. 2 citovaného zákona pro ukládání trestu za souběh přestupků.“.

Předmětný judikát řeší situaci, kdy dle zákona o přestupcích mělo být vedeno společné řízení (§ 57 odst. 1 zákona o přestupcích) a toto vedeno nebylo. V takovém případě se dle názoru NSS nejedná o procesní vadu, pokud byla v řízení aplikována absorpční zásada (§ 12 odst. 2 věta první zákona o přestupcích). Z judikátu tedy plyne, že absorpční zásada by se měla aplikovat i v případě, že řízení o přestupcích byla vedena samostatně, ačkoli mělo být dle zákona vedeno společné řízení.

Podle našeho názoru však absorpční zásadu nelze aplikovat v případě, pokud dle zákona společné řízení vedeno být nemá (a vedeno tedy ani nebylo), což je předmětem daného dotazu. Podle § 57 odst. 3 zákona o přestupcích lze do společného řízení zahrnout pouze přestupky spáchané do okamžiku zahájení řízení o některém z nich. Pokud byl přestupek spáchán po zahájení řízení o jiném přestupku, ve společném řízení jej projednat nelze a o těchto přestupcích se vedou samostatná řízení. V tomto případě lze tedy pachateli za přestupek spáchaný po zahájení řízení o jiném jeho přestupku uložit samostatně sankci v rámci její horní hranice.

2. g) Dotaz k aplikaci ustanovení § 80 zákona o přestupcích po novele k 1.10.2016.

Dotaz:

Je ustanovení § 80 zákona o přestupcích, ve znění po novele, výjimkou z ustanovení § 25 odst. 1 a § 32 odst. 2 SŘ, nebo musí být i v případě doručování veřejnou vyhláškou podle § 80 zákona o přestupcích ustanoven účastníkům řízení opatrovník?

Odpověď:

Úprava § 80 zákona o přestupcích vychází z § 25 odst. 2 věty první SŘ, podle kterého se doručení veřejnou vyhláškou provede tak, že se písemnost, popřípadě oznámení o možnosti převzít písemnost, vyvěsí na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje.

Pokud by se písemnost v řízení o přestupku doručovala veřejnou vyhláškou tak, že by se celá vyvěsila na úřední desce, fakticky by to znamenalo další postih za přestupek a bylo by to též v rozporu se zásadou neveřejnosti projednávání přestupků. Proto se v § 80 zákona o přestupcích stanoví zvláštní úprava spočívající v tom, že doručuje-li se písemnost v řízení o přestupku veřejnou vyhláškou, na úřední desce se vyvěsí pouze oznámení o možnosti převzít doručovanou písemnost.

Doručování veřejnou vyhláškou podle § 80 zákona o přestupcích se bude provádět podle § 25 odst. 1 SŘ, podle kterého se veřejnou vyhláškou doručuje osobám neznámého pobytu nebo sídla, osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy. Pokud však takovým osobám může být v řízení



uložena povinnost nebo odňato právo - typicky tedy v řízení o přestupku - musí jim být podle § 32 odst. 3 SŘ ustanoven opatrovník. Z toho vyplývá, že obviněnému z přestupku nebo vlastníku věci, která má být nebo byla zabrána, které jsou osobami, jimž může být v řízení uložena povinnost (obviněnému povinnost strpět sankci) nebo odňato právo (vlastníku věci zabrána věc), bude muset být vždy ustanoven opatrovník. V takovém případě se tedy budou všechny písemnosti v řízení o přestupku v souladu s § 34 odst. 2 SŘ doručovat opatrovníkovi.

I v případě, že se obviněnému z přestupku a vlastníku věci ustanoví opatrovník, stále by se měl aplikovat § 25 SŘ a doručovat jim veřejnou vyhláškou, což bude mít pouze informativní charakter; právní význam bude mít doručení opatrovníkovi. To plyne ze závěru č. 28 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke SŘ ze dne 6. 3. 2006: „V řízení, v němž má být určité osobě uložena povinnost nebo odňato právo, se těmto osobám, pokud jsou neznámého pobytu nebo sídla, osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, a osobám, které nejsou známy, ustanoví opatrovník. Zároveň se jim podle § 25 odst. 1 SŘ bude doručovat veřejnou vyhláškou. Podle § 34 odst. 2 SŘ bude s právními účinky spojeno pouze doručení písemnosti opatrovníkovi. Výjimkou bude oznámení o zahájení řízení a oznámení usnesení o ustanovení opatrovníka.“.

Veřejnou vyhláškou bude možné za výše popsaných podmínek doručit například navrhovateli, poškozenému nebo zákonnému zástupci mladistvého obviněného.

2. h) Dotaz Ústeckého kraje na postup PČR při odnětí a vydání věci v souvislosti s řízením o přestupku

Dotaz Ústeckého kraje na postup PČR při odnětí a vydání věci v souvislosti s řízením o přestupku obdrželo MV v pátek 3.6.2016, tedy po stanoveném termínu pro zaslání dotazů.

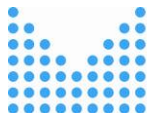
Vzhledem k tomu, že při zpracování odpovědi je potřebná součinnost OBP, bude zaslána Ústeckému kraji po získání stanoviska OBP.

Při této příležitosti opět poukazujeme na skutečnost, že nelze žádat stanoviska po MV (obecně nadřízeného orgánu) v případech nerozhodnutých věcí. Nelze, aby v průběhu řízení žádal věcně a místně příslušný správní orgán svůj nadřízený orgán o stanovisko či „konzultaci“ v dané věci.

3. Metodika k ustanovení § 72 písm. b) zákona o přestupcích ve znění po novele k 1.10.2016.

Problém:

Procesní postavení osoby, které byla přestupkem způsobena nemajetková újma



a která je podle § 72 písm. b) zákona o přestupcích, ve znění zákona č. 204/2015 Sb., účastníkem řízení.

K tomu závěr poradního sboru MV ke správnímu řádu č. 147 ze dne 4.3.2016:

- a) osoba, která tvrdí, že jí byla přestupkem způsobena nemajetková újma, a z toho titulu se přihlásí do řízení o přestupku jako jeho účastník ve smyslu § 72 písm. b) zákona o přestupcích, ve znění zákona č. 204/2015 Sb., musí své tvrzení prokázat;
- b) osoba, které byla přestupkem způsobena nemajetková újma a která je účastníkem řízení o přestupku, nemůže uplatnit nárok na odčinění nemajetkové újmy a nemůže podat odvolání proti rozhodnutí o přestupku. Ostatní procesní práva může uplatňovat v rozsahu, v jakém je v řízení o přestupku uplatňuje poškozený.

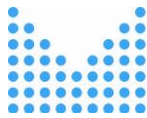
Z výše uvedeného lze obecně dovodit:

- osoba, které byla způsobena nemajetková újma, se musí do řízení o přestupku přihlásit; bez její „žádosti“ ji nemůže správní orgán považovat za účastníka řízení; to neplatí, pokud nárok na náhradu nemajetkové újmy uplatnila a prokázala tato osoba v předchozím trestním řízení;
- své tvrzení, že jí byla způsobena nemajetková újma, musí prokázat; pokud to neprokáže, nebude ji postavení účastníka řízení přiznáno;
- jako účastník nemůže uplatnit náhradu nemajetkové újmy (pokud ji uplatní, správní orgán tuto žádost odloží podle § 43 odst. 2 SŘ, protože nemá působnost o ní rozhodnout); proto se nebude ve výroku rozhodnutí ani odkazovat s náhradou nemajetkové újmy k soudu;
- vzhledem k tomu, že se v řízení o přestupku o náhradě nemajetkové újmy nerozhoduje, nemůže se osoba, které byla způsobena nemajetková újma proti rozhodnutí o přestupku ani odvolat; vymyká se procesněprávní definici účastenství v řízení;
- ostatní procesní práva v řízení o přestupku uplatňuje jako poškozený (§ 70 zákona o přestupcích).

Z toho vyplývá celá řada dalších problémů, které bude nezbytné s účastenstvím osoby, které byla způsobena nemajetková újma řešit. Základní vodítko je dáno závěrem poradního sboru MV.

Řadu problémů již nastínil Liberecký kraj, který předložil konkrétní otázky k postupu správního orgánu v řízení v případě účasti osob, kterým byla způsobena nemajetková újma. Předpokládáme, že s řadou dotazů se přihlásí i další krajské úřady.

V této chvíli poukazujeme na skutečnost, že odbor legislativy a koordinace předpisů MV připravuje metodiku pro aplikaci ustanovení zákona o přestupcích, která nabývají



účinnosti k 1.10.2016. V rámci ní se vyjádří i odbor všeobecné správy k problémům, které vyplynou z podnětů i jednotlivých krajských úřadů. Tato metodika bude poskytnuta i krajským úřadům.

4. Relevantní judikatura.

- Rozsudek NSS ze dne 24.2.2016, č.j. 6 As 50/2015-38 – omluva z ústního jednání
- Rozsudek NSS ze dne 25.2.2016, č.j. 9 As 220/2015-47 – k nicotnosti rozhodnutí
- Rozsudek NSS ze dne 3.3.2016, č.j. 7 As 303/2015-26 – zde zmíněny tři základní podmínky, aby mohla být omluva z ústního jednání uznána
- Rozsudek NSS ze dne 16.3.2016, č.j. 1 As 267/2015-38 – pokutový blok, chybějící otisk úředního razítka či podpis úřední osoby
- Usnesení NSS ze dne 16.3.2016, č.j. Nao 41/2016-27 – k nepodjatosti soudce (pozdrav soudce se zástupcem žalovaného „Ahoj“)
- Rozsudek NSS ze dne 24.3.2016, č.j. 3 As 140/2015-24 – k omluvě a k bezodkladnosti
- Rozsudek NSS ze dne 6.4.2016, č.j. 1 As 147/2015-29 – omluvy z ústního jednání
- Rozsudek NSS ze dne 7.4.2016, č.j. 9 As 7/2016-22 – opakované omluvy advokáta
- Rozsudek NSS ze dne 8.4.2016, č.j. 5 As 3/2016-20 – opravy zřejmých nesprávností
- Rozsudek NSS ze dne 20.4.2016, č.j. 2 As 285/2015-49 – k povinnosti sdělit obvinění z přestupku, k institutu oprávněné úřední osoby
- Rozsudek NSS ze dne 21.4.2016, č.j. 4 As 28/2016-38 – opatření proti nečinnosti (nepředání spisu odvolacímu SO)
- Rozsudek NSS ze dne 11.5.2016, č.j. 2 As 13/2016-36 – ke krajní nouzi

Dále přehled judikátů, jež obsahují právní věty:

- Rozsudek NSS ze dne 3.3.2016, č.j. 7 As 21/2016-29 (skutečnost, že rozhodnutí, jímž byla žalobci pravomocně stanovena sankce zákazu činnosti, byl následně přiznán odkladný účinek, nebrání SO, aby rozhodl o přestupku dle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích)
- Rozsudek NSS ze dne 24.3.2016, č.j. 3 As 8/2014-78 (pokud proti příkazu nebyl podán odpor, nevyčerpal žalobce řádné OP a žaloba bude odmítnuta)
- Rozsudek NSS ze dne 30.3.2016, č.j. 10 As 5/2016-36 (k doručování na el. adresu!!)
- Rozsudek NSS ze dne 31.3.2016, č.j. 9 As 226/2015-44 – umožňuje-li to zdravotní stav obviněného, lze konat ústní jednání v řízení o přestupcích i v nemocnici
- Rozsudek NSS ze dne 11.5.2016, č.j. 2 As 308/2015-38 – k doručování.



5. Různé.

Pokud jde o postavení pojišťovny v řízení o přestupku, zaujímá MV, po konzultaci s Ministerstvem financí, následující stanovisko.

Ve smyslu § 72 písm. b) zákona o přestupcích, § 10 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 168/1999 Sb.“), a s odkazem na § 129 odst. 1 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, pojišťovna může vystupovat v roli účastníka v řízení o přestupku (pokud se do tohoto řízení přihlásí), avšak pouze v těch případech, kde je ze zákona povinnost uzavřít smlouvu o neživotním pojištění (např. dopravní delikty).

Tam, kde tato povinnost zákonem stanovena není, pojišťovna nevystupuje v roli účastníka řízení (bude se to týkat např. přestupků podle § 46, § 47, § 47b, § 48, § 49 a § 50 zákona o přestupcích).

V ostatních případech bude třeba na pojišťovnu nahlížet jako na tzv. jinou osobu, které správní orgán podle okolností případu umožní nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 2 SŘ, popř. správní orgán obecně informuje pojišťovnu o způsobu vyřízení přestupkové věci (viz např. v těch případech, kdy se nepřihlásí s nárokem do řízení, podle § 9 odst. 5 zákona č. 168/1999 Sb., pokud není ohroženo řízení o trestném činu nebo projednávání správního deliktu, sděluje orgán činný v trestním řízení nebo orgán projednávající správní delikt pojistiteli nebo České kanceláři pojistitelů údaje o dopravní nehodě v rozsahu podle příslušného zvláštního právního předpisu, popř. mu umožní nahlížet do spisu a pořizovat z něho výpisy ve věci týkající se škodné události).

Příští konzultační den se uskuteční prostřednictvím videokonference dne 13.9.2016 od 9,30 hod. Dotazy lze zaslat do 5.9.2016.

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru